

# ریفراندۆم له روانگهی هونهرمه‌ندانهوه

به درێژایی میژووی دهیان سالهی خهباتی میللەتی کورد له پێناو مانهوه و تازادیدا له هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان، هونهرمه‌ندانیش شان به شانی پێشمه‌رگه‌کانی کوردستان به هونهرهوه به‌رگرییان له‌و خاکه‌وه کردووه و هه‌زاران سروود و گۆرانییان بۆ خۆشه‌ویستی ولات هۆنیه‌وه، ئیستاش که میللەتی کورد له باشووری کوردستان له‌به‌رده‌م ته‌حه‌ددییه‌کی گه‌وره‌دایه که بریتییه له ته‌نجامدانی ریفراندۆم بۆ سه‌ربه‌خۆیی کوردستان له ٢٥ی ئه‌یلوولی ته‌مسال ییگومان هونهرمه‌ندانیش راویۆچوون و هه‌لۆتستی خۆیان له‌و باره‌وه ده‌ییت، هونهرمه‌ندان به‌م شیویه‌وه راو سه‌رنجی خۆیان ده‌رباره‌ی پرسێ ریفراندۆم خستۆته‌پروو.



د. شاد همزه سه‌عید:

## پارچه موزیککی تایبه‌ت بۆ ریفراندۆم تۆمار ده‌که‌ین

موزیسبیانی ناسراوی جیهانی کوردی د. شاد محهمه‌د سه‌عید که تا ئیستا چه‌ندین شاکاری پێشکه‌ش کردووه دوایینیان هه‌ردوو شاکاری (شنگال) و (پێشمه‌رگه) بوو و سالانیکی زۆره له خزمه‌تی ره‌وتی هونهردا به‌رده‌وامه، بگره سالانیکی له ده‌روه‌ی کوردستان وه‌ک رابه‌ری سیمفۆنیا وان‌ی ده‌گوته‌وه و چه‌ندین که‌سایه‌تی دیاریش وه‌ک قوتاییه‌ک له‌سه‌ر ده‌ستی ئه‌و هونهرمه‌نده فیزی موزیک بوون، له باره‌ی ریفراندۆمیشه‌وه راشکاوانه ده‌لیت: ته‌گه‌ر له پرسیکی وادا به‌شدار نه‌بین، میژوو له داها‌توودا زۆر به‌ توندی سزیمان ده‌دات، ئیمه هه‌موو قوربانیه‌کمان بۆ سه‌ربه‌خۆیی داوه، نا‌کریت له ریفراندۆم دا بیده‌نگ بین، نه‌ک ته‌نیا ده‌نگ به (به‌لێ) ده‌ده‌م، پارچه موزیککی تایبه‌تیشی پێشکه‌ش ده‌که‌م، بۆ ئه‌وه‌ی له داها‌توودا بیه‌ت یادگاریکی جوان له میژووی ئه‌و نه‌ته‌وه‌یه‌دا.



روبار شینۆ:

## چاوه‌روانی روژی سه‌ربه‌خۆیین که له ئیستادا زۆر نزیک بووه‌ته‌وه

هونهرمه‌ندی رۆژئاوای کوردستان روبر شینۆ له باره‌ی پرسێ ریفراندۆم ده‌لێ: کوردستانه‌ ناوی ولاته‌که‌م ناویکی چه‌ند خۆش و ره‌نگینه، ئه‌م پارچه‌ جوانی نیشتمان دنیا که ولاتان دابه‌شیان کردووه بۆ دزین و بردنی سه‌روه‌ت و سامان و خێرو بیژه‌کانی، میللەتی کورد ئه‌و میللەته‌ خێر له‌خۆ نه‌دیو و چه‌وسینترو به‌ درێژایی میژوو مافی خوراوه، به‌لام به‌رده‌وام بووه له خهبات و تینکۆشان و قوربانی ده‌دات بۆ زنگار کردنی هه‌موو پارچه‌کانی و کوردستان بیه‌ت یه‌ک ولاتی سه‌ربه‌خۆ. ئیمه‌ی کورد یه‌ک میللەتین و شانازی پێوه ده‌که‌ین له هه‌ر شوێنیکی جیهان بیه‌ت به‌تایبه‌تی له باشووری کوردستان به‌ رێبه‌رایه‌تی سه‌رۆک بارزانی، میللەتی ئیمه به‌ هه‌زاران شه‌هیدی به‌خشیوه بۆ سه‌ربه‌خۆیی ولات، ئیمه به‌ تامه‌زۆریه‌وه چاوه‌روانی روژی سه‌ربه‌خۆیین که له ئیستادا زۆر نزیک بووه‌ته‌وه، هیوادرم له هه‌موو پارچه‌کانی کوردستان سه‌ربه‌خۆیی بیه‌ت دی و نالای کوردستان به‌ ره‌نگه‌ جوانه‌کانییه‌وه له ناسمانی ولات بشه‌کینه‌وه، بژی کورد، بژی کوردستانی سه‌ربه‌خۆ.



هونهرمه‌ند (عه‌بدولقه‌هار زاخۆبی):

## به (به‌لێ) ده‌نگ به سه‌ربه‌خۆیی به‌دن

هونهرمه‌ند عه‌بدولقه‌هار زاخۆبی ده‌لیت: هه‌میشه‌ ده‌ییت به‌ دای شتیکی بکه‌وین شه‌هیدانمان رووحیان ئاسووده‌ بیه‌ت، ریفراندۆمیش تاکه‌ شته‌ که خه‌ونی هه‌موومانێ تیدا به‌رحه‌سته‌ ده‌ییت، بۆیه به‌ تامه‌زۆریه‌وه روو ده‌که‌ینه سه‌ندوقی ده‌نگدان و ده‌نگ به (به‌لێ) ده‌ده‌م بۆ ریفراندۆم و داواش له گشت جه‌ماوه‌که‌م ده‌که‌م، به‌ گرووتینیکی زۆره‌وه روویکه‌نه سه‌ندوقی ده‌نگدان و به‌شدارین له‌و پرسه‌ نه‌ته‌وايه‌تییه‌ی که روبرارێک خۆنمان له‌و پێناوه‌دا رشتووه.

## رۆژا (ریفراندۆمی) رۆژا ملهتی كورده

\* جهمال نامیدی



بارزانی بریار دا کو کومبونهك بهیته کرن دگهل هه می پارتین سیاسی ییت باشوری کوردستانی و پستی کومبون هاتیته ئەنجامدان به سهریرهشتیا جهنابی سهروکی ههریم گههشتنه وئ باوهرئ کو بریارهکی دهریکه ن ژ بوو بهرژوهندیا گهلی کوردستانی دا بشین ب دروستی ژایانا گهلی کورد ب ناقارهکی دی بهن، بو وئ چهندی رۆژا ۲۰۱۷/۹/۲۵ هاته دهستنیشان کرن وهك رۆژا (ریفراندۆمی) واته رۆژا ملهتی كورد.

ئهفجا پیدفیه هه می لایهنن سیاسی د ناستی فئ بریارا میژوویدا بن ئهفقه بخودی بیته فاکتهرهك بو پتر سهركهفتنا فئ پرۆسی. داخازی ژ گهلی کوردستانی دکهین ب ئهركی خوئی پیروژ رابن و کیشین بچوویک گوری یین مهزنتر بکهت و بریارا خول رۆژا ۲۰۱۷/۹/۲۵ ب ووشا (به لی) بدن و پستی هنگی ههولیت مهزن بهینه دان ژ بو سهربهخو بوونا کوردستانی، ملهتی کوردستانی ملهتهکی جامیره و ههژی وئ چهندینه کو بینه دهولهت دا خهونین سهدها سالیین چوی بهیته جیجیکرن و خوینا هزاران شههیدان ب فیرو نهچیت و هه می نهتهوه و ئول برایانه پیکهه بو گیانی پاقرئی شههیدا بژی کورد. بژی کوردستان

\* سهروکی تپیا دهۆک یا موزیکی

ئهگه خاندنهكا دیروکی بکهین دبیین کو گهلی کوردستانی ئهفه پتره ژ سهده ساله خهبات و تیکۆشین دکهت پیخهমেته مافین خوه یین رها، ژ بهر فئ نارمانجا مهزن چهندين شۆرهشین مهزن هاتیته ئەنجامدان ژوانا شۆرهشا شیخ عهبدولسهلام بارزانی و دویفدا یا بابج رۆحی نه مر مهلا مسته فا بارزانی. پستی کو غهده ل گهلی کوردستانی هاتیته کرن ژ بهر ریکهفتین نیفدهولهتی مینا پهیماناما لۆزان، خوینهکار زۆر یا پیروژ هاتیته رشتن داکو ئهف گهله بگههیته مافین خو.

پستی سهرههلدانا پیروژ ل سالاً ۱۹۹۱ سهركردایهتیا كورد ههولدان به هه می ریکا کو ریک بکهفن ب شیوازی دانوستاندنی دگهل حکومهتا عیراقتی و چهندين جارا سهردان و کومبون هاتیته ئەنجامدان و پستی بورینا ۱۴ سالان و ژ بهر نه پیکیریا لایهنی دووی (حکومهتا عیراقتی) ب چهندين بابهتین گرئدایی ب دهستوریه مینا برینا موچین پیشمه رگین قههرمان و فهرمانهرا و نه پیکیری ب چهندين کیشهین ههلاویستی ژوانا جیجیکرنا ماددا (۱۴۰) و دهفرین کوردستانی یین دهرفی دهستهلاتا ههریم و کیشین نهفت و غازئ.

لهورا جهنابی سهروکی ههریما کوردستانی ریژدار مسعود

ئیحسان عوسمان

ئەكتەرانى چوار ولات لە شانۆگەرییەك

ئیحسان عوسمان، دەرھێنەرێكى كوردە و چەند سالیك لەمەوبەر وەكوو هەزاران كوردی دیکە بە رینگەى قاچاخ خۆى گەياندوووتە ئەلمانیا، بۆ ئەوێ ئەو خەون و ئارەزوو لەمێژینەییەى بۆ كارى هونەرى هەبەتتى بىكاتە راستى، ئەو بە زەحمەتى و نەهامەتییەكى زۆر گەيشتە خەونەكانى، هەر بۆیە ئیستا ئەو نەهامەتیبانە لە كارەكانیدا رەنگدەدەنەو. دوايىن كارى ئەو دەرھێنەرە شانۆگەرییەكە بەناوى «لەژىر باراندا چاوەرى دەكەين». ئەوێ ئیحسان كوردوویەتى، رەنگە بە نەتەوێ یەكگرتووەكانیش نەكرى، چونكە ئەو لەو شانۆگەرییەدا ئەكتەرانى چوار ولاتى ناكۆكى كۆكردوونەتەو، ئیسرائیلی و فەلەستینى لەلایەك و تورك و ئەلمان لەلایەكى دیکە.

ئیحسان عوسمان لەم بارەو دەلى: حكومەتى ئەلمانیا و شانۆى نیشتمانى ئەلمانیا ٤٠٠ هەزار یورۆى بۆ ئەم شانۆگەرییە داين كوردو و بە نیازين لە ناوەرەستى مانگى ئاب هەموو ئەكتەران و ستافى ئەم شانۆگەرییە لە ئەستەنبول كۆبەنەو بۆ دەستپێكردن بە پرۆفەكان. یەكەم نمایشى شانۆگەرییەكە، رۆژى ٢٠١٧/٩/١٣ لە بەرلین دەبێت، دواتریش لە ئیسرائیل، توركیا و فەلەستین. بەلام خەونى ئیحسان ئەوێە هەمان شانۆگەرى لە كوردستانیش نمایش بكات.

پەيامى ئەم شانۆگەرییە مژارێكى گەرمى ئیستای رۆژھەلاتى ناوەرەست و ئەوروپایە. ئیحسان عوسمان دەلێت: «شانۆگەرییە باس لە كۆچەران دەكات. دەمانەوێت بە هەموو ئەو ولاتانەى بەرھەمھێنەرى چەكن بلىين، كاتێك ئیو چەك بە ولاتە دىكتاتۆرەكان دەدەن، ئەو لەبەرەمبەر ئەویدا ئاوارە و كۆچەر رووتان تێدەكات، واتە ئەگەر چەك بچىنى، ئاوارە و كۆچەر دەدووړیتەو، بۆیە پێوستە ولاتە زلھێزەكان بەچاویكى باشتەر لە كۆچەران برون».

ئەم دەرھێنەر و شانۆكارە كوردەى دانیشتووى ئەلمانیا، بربارە بەشدارى لە كارێكى دەرھێنەرى ناودارى ئەمرىكى رۆبەرت وىلسن بكات، ئیحسان دەلێت «جگە لە دەرھێنان هەندى جاریش وەكو ئەكتەر بەشدارى لە شانۆگەرىدا دەكەم، وەكو ئەكتەر بەشداریم لە كارێكى دەرھێنەرى ناودارى جیھانى رۆبەرت وىلسندا كوردووە كە بەناوى بورجى بابەلە و بربارە لە مانگى نۆفەمبەرى داھاتوو لە فرانكفۇرت نمایش بكرێت».

رۆبەرت وىلسن یەكێكە لە دەرھێنەرە ناودارەكانى جیھان، هەمیشە كارەكانى بەچاویكى بەرز سەیر دەكرێت و دەنگدانەوێ جیھانى دەبێت، ئیحسان لەبارەى رۆبەرت دەلێت «رۆبەرت باشترىن دەرھێنەرى جیھانە، هەموو كارەكانى ئەو پێشوازییەكى باشیان لە ئەمرىكا و ئەوروپا لێدەكرى». ئەو دوا كارى ئیحسان نابێ لە گەل ئەو دەرھێنەرە ئەمرىكییە، ئیحسان دەلێت: «لە گەل ئەو دەرھێنەرە



## نیشتیمانی ئەلمانیدا کۆدەکەینەوه

له گفتوگۆداين بۆ ئەوهی کارئێکی شانۆیی لهسەر کورد بکهين که نزيکهی ٥٠٠ ههزار دۆلاری دهوێت، بۆیه لهوانهيه له گهڵ شانۆی نەتەوهیی ئەلمانیا ئەم شانۆگهرييه پيشکەش بکهين». رۆبەرت ویلسن سالی ١٩٤١ له ئەمریکا له دایک بووه، يهکێکه له شانۆکار و دههینهره ناوآرهکانی ئەمریکا، هاوکات وهکو راهینهريکی سهما له گهڵ چهندين گۆرانبيیژ و نهکتەری هۆلیوود کاری کردووه، لهیدی گاگا يهکێکه لهو گۆرانبيیژانهی که لهسەر دهستی رۆبەرت سهما فير بووه. ئیحسان عوسمان، خهڵکی شاری دهۆکه و لهسالی ١٩٩١ هه له ئەلمانیا دهۆی، بههۆی ئەو کارانهی لهماوهی رابردوودا پيشکەشی شانۆی ئەلمانیا کردووه، بووته ههلبژێردراوی شانۆی نەتەوهیی ئەلمانیا، بهتایبهتی دواي ئەو ئۆپیرایهی لهسەر شانۆکانی ئەلمانیا پيشکەشی کرد که له رۆمانهکانی سهلمان روشدی وهريگرتوون و چهندين نهکتەری کور و کچی ئەلمانی بهشداريان تیدا کردووه.

ئیحسان هەر به ئەندامبوون له شانۆی نیشتیمانی ئەلمانیا نهووستا، بهلکو توانی بپهتته ئەندامی پهیمانگهی شانۆی جيهانی (ITI) که سههر به ریکخراوی یونسکۆیه. ئیحسان رهزامهندی پهیمانگهکەي وهريگرتوه که شانۆکارانی دیکه ي کوردیش ببهتته ئەندامی. ئیحسان عوسمان دهلیت: «هههرچهنده له پهیرهو و پرۆگرامی ئەو ریکخراوهی یونسکۆدا هاتوه که تهنیا دهولەتی سهربهخۆ دهتوانن ببن به ئەندام، بهلام توانیمان به پشتگیری ولاتانی رۆژئاوا وهک ئەلمانیا، ئیتالیا، نهمسا، هۆلەندا و لۆکسهمبورگ و چهندين ولاتی دیکه، ههروهها به پشتگیری راستهوخۆی سهروکی ئای تی ئای بهریژ بیانکونه، سههرپای دزایهتیکردنی تورکیا و سووریا و ئیران، بهلام کوردیان به ئەندامی کارا وهريگرت».

پهیمانگهی جيهانی بۆ شانۆ «International Theatre Institute ITI» ریکخراویکی جيهانییه بۆ شانۆکاران، سههر به ریکخراوی یونسکۆیه، له سالی ١٩٤٨ دامهزراوه، تاوهکو ئیستا زیاتر له ٩٠ ولات تپیدا ئەندامن، سالانه کهسایهتیهکی شانۆکاری دیاری دونیا، پهيامی سال دهنوسیت. ریکخراوهکه سالانه دهیان فینستیفالی جيهانی سازدهکات.

ئیحسان ههروهها دهلیت: «برپاره له ناوهراستی مانگی تهمموزی ئەمسال له ئیسپانیا کۆنفرانسی پهیمانگهی شانۆی جيهانی بهریههچي، کورد وهک ههمو ئەندامانی دیکه بانگهپشت کراوه و ئالای کوردستان هاوشانی ئالای ولاتانی بهشداربوو دادهتريت، له گهڵ ئەوهشدا شانۆکارانی کورد مافیان ههیه خۆیان بۆ سهروکایهتی ئای تی ئای، که سههر به ریکخراوی یونسکۆیه کانید بکهين».

## نوئترین فیلمی ئەنجلینا بیژاری دهکات

دوای جیابوونەوێ ئەنجلینا جولی و براد بیټ گرتەکانی ئەم خانمە ئەکتەرە روویان لە زیادبوونە و ئیستا لە بیژارییەکی بچ و ڤێنەدان دەژیت و کاردانەوێکانیشی بەرامبەر بە بارودۆخی ژێانی خۆی زۆر توندن، بەتایبەتی لە کاتی ڤێنەگرتنی دیمەنەکانی نوئترین فیلمەکانی بە ناوی (فیرست زە کێلد مای مەزەر) و لەو گرتەییە تایبەت بوو بە دزینی پارەى منداڵە هەژارەکان. ئەنجلینا کە لە هەمان کاتدا دەرھینەری فیلمەکیە لەم بارووە دەلی: پێوستمان بە منداڵێک بوو بۆ ئەوێ رۆلی سەرەکیی بچ بدەین لە فیلمەکە، بۆ هەلبژاردنی ئەم منداڵە بەر لە ڤێنەگرتن کۆمەڵێک پارەمان لە پیش منداڵەکە دادەنا و پێمان دەگوت ئەگەر ئەم پارانە هی تۆ بن چۆن خەرجیان دەکەى، دواتر کە دەست بە نواندن کرا رینگامان پێدەدا پارەکە بیات منیش وا خۆم نیشان دەدا کە منداڵەکەم گرتووە، بۆیە منداڵەکە ناچار دەبوو درۆ بکات بە هۆی دزینی پارەکە، بەداخووە زۆر کەس ئەم پڕۆفەییان وا لێکداپەووە وەک ئەوێ بلی سیناریۆیەکی راست بیټ. ئەنجلینا کە بەلیۆزی نەتەوێیە کگرتووەکانە بۆ کاروباری پەنابەران زیاتر وتی: لە کۆتاییدا کچیکمان هەلبژارد بە ناوی سرى موخ کە کچیکى هەژارە و لە راستیدا پێوستی بە پارە بوو بۆ خەرجی ناشتنی باپیری.



## عالیا بە نیاز بوو ژێانی خۆی بخاتە مەترسییەووە

ماوی چەندین سالە ناوچەى کشمیر بۆتە هۆکاری ناکۆکیی تێران هەردوو ولاتی هیندستان و پاکستان و خەلکی ئەم ناوچانە بوونەتە قوریانی، هەروەها هونەرمندانیش زۆرتەین زەرەرمەندی ئەو ناکۆکییە سیاسییە، چونکە ئەو ناوچەى شوێنێکی دەرڤین و سروشتێکی جوانی هەیە کە زۆر گۆنجاو بۆ ڤێنەگرتنی فیلم، بەلام لییان قەدەدە کراوە. خانمە دەرھینەر میچنا گولزار بە نیاز بوو نوئترین فیلمی خۆی لە کشمیر ڤێنە بگرێت، چونکە بەشێکی زۆری سیناریۆی ئەم فیلمە پەیرەندیی بەو ناوچەییە هەیە، بەلام پێشان راگەیانوووە کە ناتوانی ئەم کارە بکات بە هۆی ئالۆژی بارودۆخی ئەمێ لەر ناوچەى ئەمەش وایکردوو ئەکتەرەکان پاشگەز ببنەو لە گەشت کردن بۆ ئەو ناوچەى، سەرپرای ئەوەش عدلیا بەاتی خانمە ئەکتەری هیندی رەزەمەندی دەرپریووە بچیتە ئەم ناوچەى هەرچەندە ئەمە ژێانی دەخاتە مەترسییەووە. چەند سەرچاویەکی رایانگەیاندا کە لەسەر داوای دەرھینەر عدلیا ناچارە ئەو دیمەنانەى پەیرەندیان بە کشمیرووە هەیە لە ستۆدیۆیەکی تایبەت لە مۆمبای ڤێنە بگرێت و زۆریش دلگران بوو بەو بریارە، بەلام ناچار بوو ئەم کارە بکات. فیلمە نوێیەکی میچنا گولزار بە ناوی (رازى)یە و لە پالەوانیەتی عدلیا بەات و فیکى کوشالە.

كىم كارداشيانى ئەستېرى تەلەفزيۇنى واقع و خوشكەكانى نوابانگىكى زۇريان پەيدا كرددوه، بهۇى كارەكانيان له ههمان كاتدا بهرددهوام پروپاگەندەى جۇراوجۇر دەربارەيان بلاددەكرتتەوه و ليړه و لهوى وئنه ئابروويهرهكانيان له تۆره كۆمهلايهتتبهكان بلاو ددكرتتەوه و بابەتى زۇريان لهسەر دنووسرى، له ههمان كاتدا به زۇر تاوانيش تۆمەتبار ددكرتتە.

دوايىن تۆمەت كە ناراستەى كيم كراوه دزيبه، دواى ئەوهى كەسيك به ناوى هوشمەند هارونى له دادگا سكالايەكى دزى كۆمپانياي «كيمييسابرينسس» كە خاوهنەكەى كيم كارداشيانە بهرز كرددۆتتەوه و به دزىنى داھىنانگىكى خۆى تۆمەتبارى دەكات و داواى قەرەبوى ماددى دەكات. هۆشمەند له سكالاكەيدا دەلج: كۆمپانياكەى كيم ريكلامى بۇ ميمورى (لۆمى) اى تايبەت به مۆبايله زيرەكەكان كرددوه كە گلۆپىكى بچووكى هەيه بۇ يارمەتيدانى بەكارهينەرانى له كاتى كيشانى وئنهى سىلفى، بەلام پىشتەر هۆشمەند داھىنانەكەى به ناوى خۆى تۆمار كرددوه و له سالى ۲۰۱۳ ئىمتيازەكەى به خشىوه به كۆمپانياي سناپلايت. بۇ قەرەبوو كرددەوى لهو زيانەى كە له ئەنجامدا به كۆمپانياي سنپلايت كەوتتوه، هۆشمەند داواى برى (۱۰۰) ملىيۇن دۆلارى ئەمرىكى دەكات له كۆمپانياي كيم وەك قەرەبوو، بەلام تا ئىستا دادگا برىارى كۆتايى لهو بواردە نەداوه.

كىم به دزى تۆمەتبار ددكرتت

